

UKA 2025/145 – UKA 2025/147

9/10-2025

Per Berthelsen

Pisortat suliffeqarfiutaanni tamani inuttassarsiuussinerit suliamut tunngasumik piginnaasaqarnissaat piumasaqaataassaaq, kalaallit oqaasiinik piginnaasaqarneq ilanngullugu kiisalu kalaallit kulturianut kalaallillu inuiaqatigiivinit ilisimasaqarnissaat pillugit Naalakkersuisut Inatsisartunut inatsisissamik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsimmut siunnersuut UKA2026-mi kingusinnerpaamik saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartuni Naleqqap Gruppia, Naleraq)

(Siullermeerneqarnera)

Pisortat ingerlatsiviini kalaallit oqaasii pisortatigoortumik atuutsinneqalernissaasa saniatigut oqaatsit nutsereneqartarnissaannut piumasaqaatip peersinneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut allannguutissamik siunnersuummik suliaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

(Siullermeerneqarnera)

Oqaatsigut kusanartuupput. Oqaatsigut kimeqarput. Inuiaqatigiinnguutut tulluusimaarutigisinnaavarput, oqaatsitta attassinnaasimanerat ineriartortissinnaasimanerallu.

Tassungali ilutigalugu aamma nassuerutigisariaqarparput, nunaqqateqaratta oqaatsitsinnik atuilluarsinnaangitsunik. Ilai kalaallisut paasisinnaapput, oqalussinnaanatilli. Ilai kalaallisut atuarsinnaapput, allassinnaanatilili. Tassani Demokraatinit pingaartuuvoq erseqqissassallugu, taakku nunaqqatigut – taakku kalaallit – uatsitulli naleqartigimmata. Inuiaqatigiinngunngisaannarta, nammineerluta nunaqqatitsinnik assigiinngisitsisut.

Taakku sanitigut pingaartuuvoq naqissusissallugu, maani nunatsinni atorfeqarmat pingaarutilinnik, nammineq inuttasaqartissinnaanngisatsinnik, piumasaqaateqaleraluarutta, oqaatsigut atorsinnaassagaat. Nakorsat itigartittassavagut, oqaatsigut atorsinnaanngimmatigit? Peqqissaasut itigartittassavagut, oqaatsigut atorsinnaanngimmatigit? Inatsisilerituut itigartittassavagut, oqaatsigut atorsinnaanngimmatigit? Aningaasaqarnikkut ilisimasallit itigartissassavagut, oqaatsigut atorsinnaanngimmatigit? Uagut Demoraatini isumaqanngilagut, taamaaliortassasugut.

Oqaatsitta allattariarsornikkut oqalunnikkullu nalunnginnerat sulisitsisumut kimulluunniit piginnaasassatut pingaartinneqartariaqarpoq, atorfik inuttassarsiuussaq inuttalernerqalerpat. Innuttaasunulli pitsaasumik kingunissaqanngilaq, nakorsat aamma peqqissaasut atorfinitsinnissaat itigartittassagutsigu oqaatsitsinnik atuisinnaannginnerat piinnarlugu. Aalajangiisaartutut nakkutigijuaannassavarput, innuttaasunut pitsaanerpaaq pillugu suligatta.

Taakku siunnersuutitut marlunnut, ullumikkut suliarisatsinnut pisippaanga.

Pisortat suliffeqarfiutaanni tamani inuttassarsiuussinerit suliamut tunngasumik kalaallit oqaasiinik piginnaasaqarnissaat piumasagaatinngortinniarlugu siunnersuutip paasinartumik isumakululersitsivoq, qanoq ililluta qulakkiissaneripput, kalaallit oqaasiisa kulturiatalu pisortat suliffeqarfiutitsinni ataqqineqartuaannassanersoq. Uani aamma pingaartuuvooq oqaatigissallugu, oqaatsitsinnik aammalu kulturitsinnik inooriaasitsinnillu ilisimasaqarneq piginnaanerummat pingaarutilik, sulisitsisup kialluunniit piginnaasatut pingaartittariaqangaa, atorfik inuttaqanngitsoq inuttalerneqalersillugu. Isumaqaanngilagulli, piumasagaataajuaannarnissaa tamatigut pisariaqartoq. Sulisussat piginnaasaqarluartut, inuiaqatigiit pingaarteqisaat, annaariaannaavagut. Taamaattumik eqaattumik suliniartoqartariaqarpoq, innuttaasut sullinneqarnerat pitsaanerpaaq tamatigut qulakkeerniarlugu.

Maannakkut nutserinissamik piumasagaataasut peerneqarnissaannik siunnersuummut tunngatillugu, isumaqatigaarput, tamanna nutarterneqartariaqartoq. Ullumikkut nutserinernut aningaasartuuterpassuit atorineqartarput, tulluartaannaranilu, danskit oqaasiinut pisarneq malillugu nutserisarneq. Tassungalu ilutigalugu qulakkeertariaqarparput, innuttaasut inatsisinit illersorneqarnerisa ajorseriannginnissaat. Uani pingaartuuvooq tikkuassallugu, silassorissuusiaoq sukkasuumik ineriartormat. Maannakkut takoreerparput, AI-sakku soorlu assersuutigalugu Sermitsiaqs Nutserisoq aamma ChatGPT kalaallisuumiit danskisut pitsaasorujussuarmik nutserisinnaasoq. Suullu tamarmik takutippaat, teknologi ukiuni tulluuttuni sulii pitsaaningorsinnaasoq. Nutserinermut aningaasartuutitut tamanna annikillisaataasinnaavoq aammalu tassunga ilutigalugu innuttaasut paasinartumik paasissutissinneqartarnissat attanneqarsinnaalluni.

Tamanut tunngatillugu pingaaruteqarpoq oqassalluni, uaguyt Demokraatiniit kalaallisut oqaatsit nukittorsarnissaat kissaatigigatsigu aammalu qulakkeerusukkatsigu, inuiaqatigiinni annertuumik atugaanissaat.

Paasinnilluta siunnersuutit aappassaaniinnginnerini ataatsimiititaliami susassaqartumi suliareqqinneqarnissaannik innersuussivugut.